

ארגון יד לבנים
סניף ירושלים

עיריית
ירושלים

טוראי שלום דינר ז"ל

בן לנה וברוך

נולד בקיוב, אוקראינה

בפורים תרע"א, 1911

שרת בחיל הרגלים

נפל בעת מילוי תפקידו בשרותו

כ' באייר תש"ח, 29/5/1948

נקבר בבית העלמין הצבאי קרית ענבים

חלקה: 2 שורה: 1 קבר: 2

הותיר אחריו אישה ושתי בנות

בן 37 וחצי בנופלו

קורות חיים

בן לנה וברוך, נולד בפורים תרע"א (1911) בעיר קייב, אוקראינה ובשנת 1919 הביאוהו הוריו, מפליטי פרעות אוקראינה, לעיר זבאראז' שבמזרח-גליציה (אז: בפולין). שם סיים בית-ספר עממי וכתלמיד מוכשר קיבל מלגה והמשיך ללמוד בגימנסיה. בשל הצורך לעזור למשפחה הפסיק את לימודיו בתום הכיתה החמישית והלך לעבוד במספרה בטרנופול. הוא הוסיף להשתלם בעברית בשיעורי-ערב של "תרבות". בהיותו בן 12 הצטרף לתנועת "השומר הצעיר" ובעת ש"הספר הלבן" של פספילד, שהגביל את העלייה היהודית לארץ, הגביר את הייאוש בקרב הנוער היהודי בגולה ודחף רבים לזרועות הקומוניזם הצטרף הוא לתנועה החלוצית "בוסליה" ויצא להכשרה לביילסקו שבקצה מערב-גליציה. בשנת 1933 עלה ארצה והצטרף לקבוצת "בוסליה", שחבריה היו במחנה ברמת השרון ועבדו עבודה שכירה. משהצטרף עם קבוצתו לקבוצת קרית ענבים עבד שנים אחדות ברפת והתמחה בעבודה זו, ואחר-כך עבר לעבוד

ארגון יד לבנים
סניף ירושלים

עיריית
ירושלים

כנהג במכוניות הקבוצה. בימי מאורעות 1936 התגייס לחיל-הנוטרים ושירת בקרית ענבים ובעטרות.

במלחמת-העולם השנייה התגייס לצבא הבריטי ושירת בו בשנים 1944-1946 בפלוגה 178 של חיל-הנהגים באיטליה, בגרמניה ובארצות השפלה. הוא עשה ככל יכולתו לעזור לשארית הפליטה, אך יכולתו היתה דלה מאוד לעומת רצונו העז. במכתביו משם הביע את רגשי זעמו על בגידת בריטניה בעם ישראל וקשיחותה בחסימת דרך ההצלה והעלייה לפני פליטי ההשמדה.

במלחמת-העצמאות המשיך בשירותו המסוכן כנהג בהבאת אספקה לקבוצה, בהתנגשויות עם הכנופיות שהטרידו את התחבורה, בהובלת חברי פלמ"ח לפשיטות-לילה ועם חיילי חיל-ההנדסה לפריצת המחסומים בשער הגיא. באחרונה השתתף בפינוי אימהות וילדים (באותה שיירה היו גם אישתו ושתי בנותיו) מקרית ענבים לקטמון שבירושלים. בלילה שבו הפגיו את הקבוצה כ' באייר תש"ח (29.5.1948), נהרג מפליטת כדור מנשקו והובא למנוחת-עולמים בבית-הקברות הצבאי בקרית ענבים.

דפים לזכרו הוקדשו בספר "על אם הדרך, קרית ענבים במערכה".

א.

3.11.45

אמש, ערב ראשון לחנוכה, זכר לגבורת המכבים, זכר לשחרור עמנו מעול-זרים, זכר לתרבות משוחררת ומטוהרת מהשפעת היוונים מלפני אלפי שנים! האם אין מצבנו כיום דומה לאותו מצב? ואולי גרוע ממנו. ילדותי הנחמדות! סבל עמנו במשך כל דורות-הגלות לא מצא דוגמתו אצל שום עם בעולם! אמש חשבת כל הזמן: איך חוגגות אתן שם בבית, במולדת, את זכר-גבורינו בימים ההם? בדמיוני ראיתכן, יקירותי, בחדר-האוכל, יחד עם כל הילדים וחברי-הקבוצה. ביחידה חגגו את נשף-חנוכה והודיעו לי שאשתדל לבוא, אבל לא היתה לי כל אפשרות. באתי מבליגיה בשעה מאוחרת וממקום הימצאי יש לנסוע שעה שלמה עד ליחידתנו. בלילות רובץ ערפל כבד בתקופה זאת בהולנד, ומפאת הראות הקלויה הרי הנסיעה בלילה בחזקת סכנה. והחלטתי לא לנסוע. לפי מצב-רוחי הייתי צריך דווקא להיות בחברת יהודים ברגעים אלה, ברגעי געגועים למולדת, למשפחה. הרגעים הקשים הם דווקא בימי-הג, בימי התרוממות-רוח; או מתגבר הכאב; או נתונות המחשבות למצב הכללי של העם. כמו כן מכרסמים בלב הגעגועים, החרדה והדאגה לכם. ברגעים אלה דרוש כוח על-אנושי, כדי לא לפרוץ בבכי מר על גורל עמנו המוכה והאומלל. כל אחד מאתנו שֶׁכָּל נפשות יקרות, קרובים בפולין ויתר ארצות אירופה. חגי-חנוכה היה תמיד חג של שמחה, משחקים, לביבות חמות בחוג משפחתי. אך כיום רובץ עלינו אבל כבד. האם נוכל במהרה לשכוח ולשוב לשמוח בהגיננו?

האם עת שמחה היא לנו? כל העמים, אחרי מלחמתם, שבו למסלול חייהם, לבנות ולהיבנות; ואנו, אחרי כל הקרבנות, אחרי גחלי דם שגשפך, עדיין ילדינו מתגוללים במחנות-ריכוז, ואנו כאן, שומה עלינו, כמו עינינו לראות את הסבל ולשתוק... שערי-הארץ עדיין סגורים בפני יתומים אלה, אשר רק בדרך גס ניצלו מהשמדה. עד עתה אין מקום בשבילם. איה העולם, "הנאור"? כמה מילדים אלה אפשר היה להציל, לו ניתנה להם אפשרות לעלות ארצה כעת ולא לחיות בקור האירופי במחנות אלו, אשר כל צעד ושעל מזכירים להם את רוצחי-הוריהם וקברי-אחיהם!

ב.

17.11.45

— — — אחרי חורבן יהדות-אירופה דורשים מאתנו, כי אנו נעזור בבנין אירופה הנאצית. האם עדיין לא הבינו או אין הם רוצים להבין, שאי אפשר לדרוש מעמים זרים שיאהבו אותנו? עובדת השנאה אלינו היא כה מוחשית; ששה מיליונים יהודים הועלו על המוקד. יגש כעת, בימי-שלום, ממשיכים להרוג יהודים. האנטישמיות הולכת

וגוברת. ול-"ידידינו" האנגלים אין הבנה! האם יזיבו את תקוותנו לגמרי? איפה ההבנה המינימלית? ומה דרישתנו? לחיות על אדמתנו, כמו כל עם אחר?!

בימים אלה קשה להיות מרוחק מן הבית. זה למעלה מכוחות-אדם.

ג.

27.11.45

— — — קשה לי מאוד הערב לתאר מה שעובר עלי במשך הימים הנוראים האלה. עצבי מתוחים כמיתרים, לרגל מה שעובר על היישוב כיום. לא פיללתי, לא תיארת לי לעצמי שכה מניצחים, כה מושפלים נהיה על ידי המעצמה, אשר תחת דגלה עברתי ככרת דרך-חיי. חלומי בזמן התגייסותי גז עתה. חלמתי, שאנו, בתור חיילים יהודים-ארצישראליים, נשוב למולדתנו, לארצנו, בתור בריגדה עברית, למדינה העברית! היום, אותו הצבא שלחם יחד אתנו נגד הנאצים, יורה באותו הנשק ממש ביהודי הארצישראלי! אינני יכול לתאר לעצמי כי חייל בריטי יהיה מסוגל לפגוע באנשים, המבקשים זכות-קיום!

הכרתי את החייל הבריטי, עם הרבה מהם דיברתי, יש להם אהדה כלפינו ולא ייתכן כי עד כדי כך יהיה החייל אבטומט, שמבלי לחשוב יעשה מעשים אלה. לפי העתון יש כבר עשרות פצועים והרוגים, גם מצור על משקים שקטים. עד מתי נוכל להמשיך בצורה כזאת? האם לא די בקרבנות של מיליונים? האם לא יתעורר העולם הנאור הפעם? דמעות חונקות אותי, כשאני מתחיל לחשוב כי רוצים שאנו נהיה מיעוט מתמיד בארץ — גיטו תחת שלטון ערבי. לחיות תחת שלטון המופתי! לו ראית את הבחורים שלנו בימים אלה, איך הם מסתובבים, כאילו דעתם נטרפה עליהם. מרה שחורה אוכלת אותנו. הדאגה לבית, לנפשות יקרות, מכרסמת את הלב. הכאב גדול. אנו מיואשים. איך אפשר לחיות במצב זה?

ד.

30.11.45

הימים האלה הם הקשים ביותר בנכר. מצבו של החייל העברי קשה שבעתיים. דרושים עצבים של ברזל בימים טרופים אלה. אנו נבוכים ומרי נפש. עד מתי שומה עלינו לסבול בנכר? מה לי ולאירופה האנטישמית? אני כבר משתוקק להוריד את המדים ולשוב לארץ. אין לי כל ענין בטלטולים בארצות-אירופה. האדמה הזאת ספגה דם יהודי לרוב. באוירה של אירופה, "תרבותית" נבטו הורעים, אשר היטלר זרע. הנאציות לא במהרה תחלוף. אם יש עוד קומץ יהודים אשר תקוה בלבם, כי יוכלו לכונן להם בית בארצות-אירופה, הרי הם טועים טעות מרה. באירופה אין מקום עוד ליהודים. — — —